

Číslo: 5866-25024/47/2017/Ško

SPRÁVA O ENVIRONMENTÁLNEJ KONTROLE

č. 33/2017/Ško/P

Environmentálnu kontrolu (ďalej len „kontrola“) vykonala Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, Odbor integrovaného povoľovania a kontroly (ďalej len „SIZP“), ako príslušný odborný kontrolný orgán – orgán štátneho dozoru podľa § 9 ods. 1 písm. a) a § 10 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 32 ods. 1 písm. d) zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“). Počas kontroly a pri vypracovaní správy o kontrole sa postupovalo podľa zákona a primerane v súčinnosti so zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole“).

A. Kontrola

Typ kontroly:

§ 34 ods. 9 zákona - Mimoriadna

Podnet:

Áno - žiadosť prevádzkovateľa o zmenu integrovaného povolenia z dôvodu nedodržania opatrení zameraných na ochranu vôd stanovených rozhodnutím

Výsledok:

§ 35 ods. 2 písm. b) zákona - Pokuta

Odstúpené:

Nie

B. Orgán štátneho dozoru

Inšpektor:

Ing. Alena Škorňová

Telefón:

048 471 96 57

Elektronická adresa:

alena.skornova@sizp.sk

Inšpektor:

Ing. Mária Petrová

Telefón:

048 471 96 52

Elektronická adresa:

maria.petrova@sizp.sk

C. Prevádzkovateľ

Názov podľa OR:

FORTISCHEM a. s.

Adresa sídla:

M. R. Štefánika 1, 972 71 Nováky

IČO:

46 693 874

Kontrola oznámená:

27.06.2017

Spôsob: Telefonicky

Zástupca: RNDr. Mária Danišová
Funkcia: vedúca OTL, splnomocnený zástupca prevádzkovateľa
Telefón: 046/568 32 20
Elektronická adresa: maria.danisova@fortischem.sk

D. Prevádzka

Názov podľa IP: Výroba karbidu vápnika, výroba acetylénu
Adresa prevádzky: M. R. Štefánika 1, 972 71 Nováky
Variabilný symbol: 470100705
Integrované povolenie: č. 1533-14510/2007/Kor/470100705
Vydané: 8.6.2007
Právoplatné: 2.7.2007
Projektovaná kapacita: bez projektovej kapacity
Kategória:

4.2. e) Výroba anorganických chemických látok, ktorými sú nekovy, oxidy kovov alebo iné anorganické zlúčeniny, najmä karbid vápnika, kremík, karbid kremíka.

E. Časová os

Posledná kontrola: 21.11.2014
Kontrolované obdobie: 22.11.2014 – 4.7.2017
Začatie kontroly: 4.7.2017
Vypracovanie správy: 4.8.2017
Doručenie správy: Deň prevzatia doporučenej zásielky s doručenkou
Prerokovanie správy: 11.8.2017

F. Vykonané úkony

Fotodokumentácia: Nie
Videodokumentácia: Nie
Odňatie prvopisov: Nie
Odobraté vzorky: Nie
Meranie emisií: Nie

G. Zameranie kontroly – opis

V súvislosti s podaním žiadosti prevádzkovateľa o zmenu č. 17 integrovaného povolenia, ktorej predmetom je predĺženie termínu na riešenie časti prevádzky vo vzťahu k zaobchádzaniu so znečisťujúcimi látkami v lehote do 31.12.2019, bola kontrola podľa § 34 zákona o IPKZ zameraná na plnenie opatrení na nápravu, ktoré boli prevádzkovateľovi uložené rozhodnutím č. 8800-35529/47/2012/Kmi zo dňa 12.12.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 07.01.2013. Kontrola bola zameraná aj na zisťovanie dodržiavania vybraných podmienok integrovaného povolenia a na zisťovanie, či nedošlo k zmene okolností, ktoré môžu viesť k zmene podmienok a k zmene povolenia.

H. Stav prevádzky v čase miestneho zisťovania – opis

Karbid vápnika vzniká reakciou vápna a koksu za vysokej teploty v prítomnosti elektrického prúdu. Odpich taveného karbidu sa vykonáva manuálne pomocou odpichových elektród. Tavenina karbidu vápnika cez odpichové otvory vyteká do liatinových vaní. Vychladnutá a

stuhnutá tavenina karbidu vápnika sa upravuje drvením a triedením na príslušných linkách, ktoré sú odsávané cez príslušné filtračné zariadenia. Následne sa upravený vlastný karbid vápnika, prípadne karbid vápnika nakupovaný, prepravuje na výrobu acetylénu.

Acetylén sa vyrába vo vyvíjačoch acetylénu. Zo zásobníka sa karbid vápnika dávkuje dávkovacím mechanizmom do reaktorov. Reakciou karbidu s vodou vzniká acetylén, ktorý sa odvádza vlastným tlakom z hornej časti reaktora a čistí sa od prímiesí v pracích linkách vypieraním v roztokoch chlórnanu sodného a hydroxidu sodného. Vo vypranom acetyléne sa znižuje obsah vodnej vlhkosti vymrazovaním cirkulačnou soľankou a pre výrobu dissousplynu v silikagélovej sušiarni. Vypraný a vysušený acetylén sa prepravuje potrubnými rozvodmi do ďalších prevádzok na ďalšie spracovanie alebo sa plní do oceľových fliaš.

I. Použité podklady

1. Integrované povolenie a všetky jeho súvisiace zmeny
2. Rozhodnutie o opatreniach na nápravu č. 8800-35529/47/2012/Kmi zo dňa 12. 12. 2012
3. Oznámenie k ohláseniu stavebných úprav zo dňa 17. 02. 2014
4. Žiadosť prevádzkovateľa o zmenu č. 17 integrovaného povolenia vydaného pre prevádzku „Výroba karbidu vápnika, výroba acetylénu“
5. Súhrnná technická správa projektovej dokumentácie „Rekonštrukcia manipulačných plôch a podláh v prevádzke výroby CaC_2 a acetylénu
6. Stanovisko MŽP SR, Sekcia vôd, Bratislava zo dňa 21.12.2016 k aplikácii výnimky pre vodný útvar podľa článku 4(4) rámcovej smernice o vode
7. Prevádzkové záznamy z kontroly monitorovacieho systému
8. Kniha hlásenia z výroby a prania acetylénu

J. Kontrolné zistenia

1. **Opatrenia na nápravu uložené rozhodnutím č. 8800-35529/47/2012/Kmi zo dňa 12. 12. 2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 07.01.2012.** (Pozn. opatrenia v bodoch č. 2, 3 a 4 rozhodnutia č. 8800-35529/47/2012/Kmi zo dňa 12. 12. 2012 boli vyhodnotené v správe z environmentálnej kontroly č. 60/2014/Ško/Z, ktorá bola vykonaná dňa 21.11.2014).

Bod č. 1: Zabezpečiť realizáciu opatrení na zosúladenie zaobchádzania so škodlivými látkami v prevádzke s požiadavkami všeobecne záväzných predpisov v oblasti ochrany vôd nasledovným postupom:

- Predložiť Inšpektorátu vypracovanú projektovú dokumentáciu stavby a požiadať o vydanie zmeny integrovaného povolenia a stavebného povolenia v lehote do 31. 12. 2013.
- Vykonať realizáciu stavby podľa schválenej projektovej dokumentácie v lehote do 31.12.2015.

Zistený stav **Nedodržané**

Opis **Áno**

Prevádzkovateľ ohlásil inšpekcii dňa 20. 12. 2013 uskutočnenie stavebných úprav „Rekonštrukcia manipulačných plôch a podláh v prevádzke výroby CaC_2 a acetylénu“ v objekte Pranie acetylénu na pozemku parc. č. 390/184 a na pozemku parc. č. 390/23 v k. ú. Nováky.

Stavebné úpravy zahŕňajú vybudovanie záchytných nádrží pod zásobníkmi chloridu vápenatého, hydroxidu sodného a chlórnanu sodného a záchytných nádrží pod čerpadlami. Inšpekcia listom zo dňa 17. 02. 2014 zaslala prevádzkovateľovi oznámenie k ohláseniu stavebných úprav, ktorým oznamuje, že proti uskutočneniu stavebných úprav nemá námietky. Prevádzkovateľ doposiaľ nevykonával realizáciu stavebných úprav „Rekonštrukcia manipulačných plôch a podláh v prevádzke výroby CaC_2 a acetylénu“.

Prevádzkovateľ podal dňa 25.04.2017 žiadosť o zmenu č. 17 integrovaného povolenia, ktorá sa týka predĺženia termínu na riešenie časti prevádzky vo vzťahu k zaobchádzaniu so znečisťujúcimi látkami a stanovenia nového termínu v lehote do 31.12.2019.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti inšpekcia vykonala kontrolu zameranú na opatrenia týkajúce sa najmä zosúladenie zaobchádzania so znečisťujúcimi látkami v prevádzke s požiadavkami záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany vôd. Počas kontroly bola vykonaná fyzická obhliadka objektu prania acetylénu kde sa skladujú v prevádzkových a skladovacích zásobníkoch roztoky chloridu vápenatého (soľanky), chlórnanu sodného a hydroxidu sodného. Kontrolou bolo zistené, že zásobníky pracích roztokov, ani príslušné čerpadlá nie sú vybavené záchytnými vaňami pre zachytenie prípadného úniku znečisťujúcich látok. Podlaha v tejto časti prevádzky nevyhovuje požiadavkám všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku ochrany vôd. Konkrétne ide o tieto zásobníky a čerpadlá v objekte prania acetylénu:

- dva jednoplášťové oceľové zásobníky pre chlorid vápenatý (soľanku), umiestnené vo vonkajšom priestore na poškodenej betónovej ploche,
- dve čerpadlá umiestnené pri zásobníkoch chloridu vápenatého,
- dva jednoplášťové oceľové zásobníky pre chlorid vápenatý (zahustenú a zriedenú soľanku) umiestnené vo vonkajšom priestore na poškodenej betónovej ploche,
- čerpadlo umiestnené pri zahusťovacom kotli (dvojplášťový zásobník) vo vonkajšom priestore na poškodenej betónovej ploche, čerpadlo slúži pre zásobníky zahustenej a zriedenej soľanky,
- jednoplášťový polypropylénový zásobník pre chlorid vápenatý, jednoplášťový oceľový pogumovaný zásobník pre chlórnan sodný, jednoplášťový oceľový pogumovaný zásobník pre hydroxid sodný. Zásobníky sú umiestnené na prízemí vo vnútri skladu chemikálií na vyvýšenej poškodenej betónovej ploche s kanálmi krytými drevenými fošňami a pororoštami,
- dva jednoplášťové oceľové pogumované zásobníky pre chlórnan sodný, ktoré sú umiestnené na poschodí skladu chemikálií na pororoštovej podlahe,
- dve lúhové čerpadlá umiestnené v sklade chemikálií (pod schodiskom),
- jednoplášťový oceľový zásobník pre hydroxid sodný, umiestnený vo vonkajšom priestore v existujúcej havarijnej nádrži, ktorá nie je protihavarijne zabezpečená proti úniku znečisťujúcich látok.

Inšpekcia ďalej vykonala kontrolu vybraných podmienok integrovaného povolenia:

2. Podmienka **II. F. Opatrenia na predchádzanie havárií a obmedzenie následkov v prípade havárií a opatrenia týkajúce sa situácií odlišných od podmienok bežnej prevádzky, bod č. 5.**

Bod 5: Prevádzkovateľ musí raz štvrtročne vykonať kontrolu technického stavu a funkčnej spoľahlivosti monitorovacieho a signalizačného zariadenia v prevádzke. O kontrolách viesť záznam.

Zistený stav **Dodržaná**

Opis **Áno**

Predložené boli záznamy z kontrol technického stavu a funkčnej spoľahlivosti monitorovacieho a signalizačného zariadenia, ktoré sa vykonávajú raz za mesiac.

3. Podmienky **II. F. Opatrenia na predchádzanie havárií a obmedzenie následkov v prípade havárií a opatrenia týkajúce sa situácií odlišných od podmienok bežnej prevádzky, body č. 6 a 7.**

Bod 6: Prevádzkovateľ je povinný v prevádzke vykonávať revíziu a výmenu tesnení na prírubových spojeniach potrubí a upchávok na čerpadlách. Vizualnú kontrolu vykonávať jedenkrát za zmenu a zistené nedostatky a spôsob odstránenia zaznamenať.

Bod 7: Prevádzkovateľ musí vykonávať minimálne jedenkrát týždenne vizualnú kontrolu všetkých skladovacích a manipulačných nádrží, záchytných vaní, potrubných rozvodov vo výrobnjej prevádzke a v priestore vykládky chemikálií. O kontrolách viesť záznam.

Zistený stav **Dodržané**

Opis **Áno**

Predložená bola Kniha hlásení výroby a prania acetylénu – evidencia kontroly všetkých zásobníkov a tesnení na prírubových spojeniach potrubí a upchávok na čerpadlách a evidencia zistených nedostatkov. Kontrola je vykonávaná raz za zmenu.

K. Záver – celkové zhodnotenie

Z kontrolných zistení vyplýva, že v prevádzke „Výroba karbidu vápnika, výroba acetylénu“ neboli splnené opatrenia na nápravu zamerané na ochranu vôd stanovené rozhodnutím č. 8800-35529/47/2012/Kmi zo dňa 12.12.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 07.01.2013.

Uvedené zistenie je podľa § 37 ods. 1 písm. e) správnym deliktom, za ktorý inšpekcia uloží pokutu podľa §37 ods. 3.

Inšpekcii bolo doručené stanovisko Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia vôd, Bratislava zo dňa 21.12.2016 k aplikácii výnimky pre vodný útvar podľa článku 4(4) rámcovej smernice o vode, na ktoré inšpekcia prihliadne pri konaní o zmene integrovaného povolenia, ktorej predmetom je úprava lehôt na realizáciu opatrení na zosúladienie zaobchádzania so znečisťujúcimi látkami v prevádzke „Výroba karbidu vápnika, výroba acetylénu“ s požiadavkami záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany vôd. Prevádzkovateľ žiada úpravu lehôt na realizáciu opatrení z dôvodu kombinácie technickej uskutočniteľnosti, nadmerných nákladov a prírodných podmienok s odvolaním sa na lehoty uvedené vo Vodnom pláne Slovenska. Vodný plán Slovenska pre druhý plánovací cyklus bol schválený Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 6/2016 z 13. januára 2016.

Vykonanou kontrolou bolo ďalej zistené, že prevádzkovateľ plní vybrané podmienky integrovaného povolenia.

Správa o environmentálnej kontrole č. 33/2017/Ško/P bola vypracovaná v Banskej Bystrici dňa 04.08.2017.

L. Podpisy

Za SIŽP, IŽP Banská Bystrica, OIPK:

Ing. Alena Škorňová - inšpektor

Ing. Mária Petrová - inšpektor

Správa z EK č. 33/2017/Ško/P bola zaslaná poštou na adresu FORTISCHEM a. s., M. R. Štefánika, č. 1, 972 71 Nováky.